

**АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС;
ФІНАНСОВЕ ПРАВО**

УДК 351.74(477)

DOI: <https://doi.org/10.32631/v.2024.1.08>

Юлія Владиславівна Бухарева,

*Харківський національний університету внутрішніх справ
(аспірантка);*

<https://orcid.org/0009-0007-0946-2091>

**ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОТИДІЇ ПОРУШЕННЯМ МИТНИХ ПРАВИЛ
ДЕРЖАВНОЮ МИТНОЮ СЛУЖБОЮ УКРАЇНИ**

Адміністративно-правовому регулюванню відводиться важливе місце в системі протидії порушенням митних правил. Застосування адміністративно-правових засобів дозволяє ефективно реагувати на порушення митних норм, сприяючи дотриманню встановлених правил та забезпечуючи належний рівень відповідальності. Наголошено, що з урахуванням змін у сучасних умовах торгівлі та економіки важливо постійно оновлювати й удосконалювати законодавство у сфері митної справи, щоб забезпечити ефективну та справедливую систему митного контролю.

Ключові слова: правові засади, протидія, порушення митних правил, Державна митна служба України.

Оригінальна стаття

Постановка проблеми

Митні правила та правові засади протидії порушенням митних правил є важливою складовою економічної безпеки країни та міжнародної торгівлі. В Україні контроль за виконанням цих правил покладено на Державну митну службу України, яка є органом, відповідальним за митний контроль, забезпечення безпеки й захисту економічних інтересів держави. Державна митна служба України відіграє ключову роль у забезпеченні митної безпеки та додержанні митних правил. Її функції та повноваження визначені правовими нормами, спрямованими на забезпечення ефективного функціонування митної системи та захисту економічних інтересів країни. З'ясування сутності таких правових норм, перегляд положень вітчизняного законодавства в цій сфері набуває особливої актуальності у світлі формування глобального економічного середовища.

Стан дослідження проблеми

У вітчизняній науковій думці чимало дослідників приділяли увагу окремим проблемним аспектам адміністративно-правових засад

функціонування вітчизняних митних органів. Зокрема, до цієї проблематики звертались В. Б. Авер'янов, І. В. Арістова, О. І. Безпалова, К. І. Беляков, Ю. П. Битяк, А. О. Брачук, В. В. Галуцько, В. М. Гаращук, О. П. Гетьманець, Є. А. Гетьман, І. П. Голосніченко, С. М. Гусаров, Ю. М. Дьомін, С. В. Ківалов, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпаков, А. Т. Комзюк, О. В. Кузьменко, Ю. Д. Кунев, К. Б. Левченко, О. А. Мосякіна, О. М. Музичук, В. В. Сокурєнко та ін. Утім, попри чималу кількість наукових здобутків, учені фактично поза своєю увагою залишили проблемні питання правових засад протидії порушенням митних правил Державною митною службою України.

Мета і завдання дослідження

Мета статті полягає в тому, щоб визначити сутність правових засад протидії порушенням митних правил Державною митною службою України. Для досягнення вказаної мети необхідно вирішити такі *завдання*: встановити систему правових засад протидії порушенням митних правил Державною митною службою України; визначити місце адміністративно-правового регулювання в системі протидії порушенням митних норм і процедур; опрацювати пропозиції щодо вдосконалення митного законодавства.

Наукова новизна дослідження

Розвинене унікальне розуміння пропозицій щодо вдосконалення правових засад протидії порушенням митних правил Державною митною службою України.

Виклад основного матеріалу

Система правових засад протидії порушенням митних правил дозволяє встановлювати, застосовувати та регулювати митні правила відповідно до законодавчих норм, забезпечуючи додержання законності та здійснення митного контролю в межах встановлених норм і процедур [1, с. 36].

Пропонуємо здійснити більш детальний розгляд вищевказаних правових засад за їхньою юридичною силою. Так, Конституція України має найвищу юридичну силу, тоді як закони, постанови та інші нормативно-правові акти створюють правову базу для регулювання конкретних аспектів митної діяльності. Конституція України є Основним Законом, який визначає права й обов'язки громадян, а також принципи функціонування держави¹. Конституція, за словами Н. В. Москальця, встановлює пріоритет прав людини і громадянина, а також засади взаємодії органів влади в митних питаннях [2].

¹ Конституція України : Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96-вр> (дата звернення: 15.02.2024).

Митний кодекс України визначає загальні принципи митної системи України, встановлює правила та процедури митного контролю, механізми застосування санкцій за порушення митних правил, визначає відповідальність за недодержання митних вимог¹.

Закон України «Про митний тариф України» від 19 жовтня 2022 року визначає правові й організаційні засади діяльності митних органів, встановлює правила ввезення та вивезення товарів через митний кордон України, регламентує митні ставки і митні пільги².

Кабінет Міністрів України ухвалює постанови, які конкретизують аспекти митної діяльності, встановлюють порядок декларування товарів, митні процедури тощо³.

Україна дотримується умов міжнародних договорів у сфері митної діяльності, що має важливе значення для формування та регулювання митних правил на національному рівні⁴.

Задля більш глибокого розуміння сутності правових засад, що встановлюють відповідальність за порушення митних правил, важливо

¹ Митний кодекс України : Закон України від 13.03.2012 № 4495-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17> (дата звернення: 15.02.2024).

² Про митний тариф України : Закон України від 19.10.2022 № 2697-IX // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2697-20> (дата звернення: 15.02.2024).

³ Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань митного контролю і митного оформлення : постанова Кабінету Міністрів України від 20.01.2023 № 47 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/47-2023-п> (дата звернення: 15.02.2024); Про внесення зміни в додаток 1 до постанови Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2014 р. № 85 : постанова Кабінету Міністрів України від 14.11.2023 № 1200 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1200-2023-п> (дата звернення: 15.02.2024).

⁴ Протокол між Державною митною службою України та Міністром Фінансів Республіки Польща про засвідчення документів при перевезенні товарів автомобільним транспортом в пунктах пропуску для автомобільного сполучення : від 14.04.2004 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_051 (дата звернення: 15.02.2024); Протокол між Державною митною службою України та Митним Директоратом Словацької Республіки про організацію обміну попередньою інформацією товари та транспортні засоби, що переміщуються через державний кордон України і Словацької Республіки : від 18.09.2009 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/703_082 (дата звернення: 15.02.2024); Протокол між Державною митною службою України та Митною і Фінансовою Охороною Угорської Республіки про співробітництво в галузі контролю митної вартості товарів, які переміщуються через митний кордон України та Угорської Республіки : від 08.12.2003 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/348_047 (дата звернення: 15.02.2024).

зауважити, що перехід України до ринкової економіки, лібералізація та активізація зовнішньоекономічних зв'язків, посилення міграції спричинили появу нових процесів, які часом мають негативні наслідки. За словами С. О. Баранова, до таких наслідків належить, зокрема, зростання рівня економічної злочинності, яка перешкоджає розвитку виробництва, поглинає інвестиційні ресурси, стимулює інфляцію, зменшує надходження до державного бюджету [3, с. 12].

Серед економічних злочинів найбільшу загрозу розвитку економіки становить порушення митних правил, зокрема контрабанда. Проте боротьба з указаними правопорушеннями ведеться правоохоронними органами за допомогою кримінально-правових методів недостатньо ефективно через складність, суперечливість і нестабільність митного законодавства, до якого потрібно звертатися при застосуванні бланкетних норм статей 201 та 305 Кримінального кодексу України¹, якими передбачена відповідальність за цей злочин, а також недостатність відповідних наукових розробок.

Порушення митних правил є найбільш поширеним видом правопорушень у галузі митної справи, а механізм запобігання та протидії ним набуває своєї актуальності в процесі формування України як правової, соціальної держави. Процес здійснення комплексної боротьби із зазначеними деліктами в митній сфері є необхідною умовою інтеграції нашої країни до європейського простору.

У митній сфері має місце кримінальна й адміністративна відповідальність. Настання адміністративної відповідальності за порушення митних правил передбачене положеннями Митного кодексу України, однак адміністративна відповідальність за такі порушення настає тільки в тому разі, якщо ці правопорушення спричиняють настання кримінальної відповідальності.

Аналіз кримінальної та адміністративної відповідальності дозволяє стверджувати про наявність між ними схожих елементів, що зумовлено належністю до однієї суспільно-правової категорії – юридична відповідальність. Водночас адміністративна відповідальність має низку специфічних підстав, які й відрізняють її від кримінальної. Так, нормативною підставою кримінальної відповідальності є склад кримінального правопорушення, передбачений відповідною статтею Особливої частини Кримінального кодексу України, у той час як настання адміністративної відповідальності передбачене Кодексом України про адміністративні правопорушення та низкою інших нормативно-правових актів. Зокрема, згідно із ч. 5 ст. 2 Кодексу

¹Кримінальний кодекс України : Закон України від 05.04.2001 № 2341-III // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 15.02.2024).

України про адміністративні правопорушення «питання щодо адміністративної відповідальності за порушення митних правил регулюються Митним кодексом України»¹.

Фактичною підставою настання адміністративної відповідальності є вчинення особою адміністративного правопорушення (проступку), при цьому до кримінальної відповідальності особа притягається виключно в разі вчинення кримінально караного діяння. Як слушно із цього приводу зазначає П. І. Лютіков, «варто визначити те, які саме склади адміністративних проступків мають безпосереднє відношення до публічного адміністрування, а отже, і пов'язані з адміністративним правом. Це питання істотно актуалізується з введенням нового інституту – інституту кримінальних проступків, які фактично разом із дисциплінарними та адміністративними проступками, цивільними деліктами та злочинами утворюють модифіковану систему правопорушень» [4, с. 266].

Численні наукові дослідження мають доволі важливе теоретико-прикладне значення для розвитку нормативно-правової бази регулювання відповідальності за порушення митних правил, проте вони не вирішують питання підвищення дієвості адміністративно-правового та кримінально-правового механізму запобігання та протидії порушенням митних правил. Поряд із значними досягненнями у сфері протидії правопорушенням у митній сфері не всі завдання є вирішеними. Сучасні наукові дослідження проблем запобігання та протидії порушенням митних правил є фрагментарними.

Із практичної точки зору позитивним кроком влади в боротьбі з митними правопорушеннями, а саме контрабандою як одним із головних видів порушення митних правил, є внесення Законопроекту № 5420 від 23 квітня 2021 року «Про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо криміналізації контрабанди товарів та підакцизних товарів, а також недостовірного декларування товарів»². На думку В. О. Допілки, у такому вигляді цей законопроект не вирішує проблеми на митниці, а створює додатковий тиск на законослухняних підприємців,

¹ Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 № 8073-X // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 15.02.2024).

² Проект Закону про внесення змін до Кримінального кодексу України та Кримінального процесуального кодексу України щодо криміналізації контрабанди товарів та підакцизних товарів, а також недостовірного декларування товарів : від 23.04.2021 № 5420 / ініціатор В. О. Зеленський // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: https://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=71756 (дата звернення: 15.02.2024).

оскільки проблема боротьби з контрабандою не у відсутності відповідальності, а у відсутності реальних розслідувань та покарань [5, с. 192].

Вище нами вже було зазначено, що митні правила та їх виконання в Україні посідають важливе місце в державній політиці. Так само маємо наголосити на тому, що адміністративно-правове регулювання, на якому ґрунтуються ці правила, є необхідним елементом у системі протидії порушенням митних норм та процедур. Державна митна служба України відіграє ключову роль у забезпеченні ефективного функціонування митної системи країни та контролю за виконанням митних правил.

Одним з основних аспектів цієї системи є адміністративна відповідальність за порушення митних правил. Для забезпечення відповідності законодавства й ефективного контролю за його дотриманням Державна митна служба України встановлює низку правових норм і механізмів.

Адміністративно-правове регулювання в митній справі відіграє важливу роль у забезпеченні дотримання митних правил та процедур. Воно сприяє підтримці законності та порядку в міжнародній торгівлі, а також є одним із ключових інструментів у боротьбі з контрабандою та іншими порушеннями митних норм. Державна митна служба України продовжує вдосконалювати цю систему для більш ефективного контролю та забезпечення дотримання митних правил в Україні.

Вважаємо, що розгляд питання ролі адміністративно-правового регулювання у правових засадах протидії порушенням митних правил не може обійтись без авторської розвідки останніх реформ та ініціатив у сфері адміністративно-правового регулювання митних правил в Україні.

Останнім часом важливим етапом стала ініціатива щодо впровадження сучасних технологій у діяльність митниці. Це передбачає розвиток цифрових інструментів для забезпечення більшої прозорості й ефективності митних процедур. Електронне декларування, онлайн-сервіси для митних декларацій та швидкий обмін даними між різними митницями стають основними пріоритетами для поліпшення роботи митниць. Також триває робота над удосконаленням правового поля у сфері корупції в митниці. Впровадження системи контролю та внутрішнього аудиту, посилення відповідальності посадових осіб за порушення митних норм – усе це спрямовано на зміцнення інституційної надійності та впевненості у правовому середовищі.

Наближення законодавства до європейських стандартів також є важливим напрямом. Гармонізація митного законодавства України з міжнародними стандартами допоможе спростити й уніфікувати процедури для учасників зовнішньоекономічної діяльності, зробить

український ринок більш доступним та привабливим для іноземних інвесторів.

Необхідність подальших реформ у сфері митного регулювання є важливою для підвищення конкурентоспроможності України на міжнародній арені. Вдосконалення адміністративно-правового поля є основною передумовою стабільності та розвитку країни шляхом забезпечення ефективного функціонування митної системи [6, с. 203].

Попри вже досягнуті успіхи, продовження реформ у напрямі уніфікації з міжнародними стандартами, більш жорстка боротьба з корупцією та підвищення відповідальності посадових осіб, а також спрощення митних процедур для підтримки бізнесу залишаються важливими завданнями на шляху подальшого розвитку митної системи країни.

Адміністративно-правове регулювання митних правил в Україні відіграє визначальну роль у створенні стабільного та прозорого середовища для здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Його постійне вдосконалення є необхідним для забезпечення конкурентоспроможності країни на міжнародній арені та підтримки розвитку всіх секторів економіки.

Із моменту набуття Україною незалежності управління митною справою стало однією з ключових складових економічного розвитку країни. Митний кодекс України відіграє важливу роль у правовому регулюванні цієї сфери. Його ухвалення було важливим кроком для створення ефективної системи митного контролю та боротьби з порушеннями митних правил.

Митний кодекс України є основним законодавчим актом, який регулює відносини у сфері митної діяльності. Він визначає порядок організації та здійснення митного контролю, встановлює права та обов'язки учасників зовнішньоекономічної діяльності, а також визначає механізми застосування заходів забезпечення митної безпеки. Митним кодексом України встановлюються правила, які спрямовані на запобігання порушенням митних норм. Це стосується як учасників зовнішньоекономічної діяльності, так і митних органів. Кодекс передбачає жорсткі вимоги до декларування товарів, проведення митного контролю та відповідальності за порушення митних правил. Завдяки Митному кодексу України зміцнюється правова база для боротьби з контрабандою, незаконним переміщенням товарів через кордон, ухиленням від сплати митних платежів та іншими порушеннями. Зокрема, він передбачає встановлення ефективних механізмів контролю за переміщенням товарів через митний кордон, що сприяє підвищенню безпеки країни та захисту її економічних інтересів.

Однак ефективне застосування Митного кодексу України потребує не лише наявності відповідних законодавчих норм, а й компетентних

і добросесних митних службовців, сучасної технічної бази та використання новітніх інструментів контролю. Недоліки в роботі митних органів, корупція та недостатнє використання інноваційних технологій можуть ускладнювати процеси забезпечення митної безпеки та боротьби з порушеннями митних правил. Ефективність правового регулювання протидії порушенням митних правил залежить і від системності заходів держави з удосконалення митної системи, забезпечення прозорості та відкритості в роботі митних органів, а також навчання і підтримки їх персоналу [7, с. 15].

Отже, Митний кодекс України є важливим інструментом у боротьбі з порушеннями митних правил, але для досягнення максимальної ефективності необхідне поєднання нормативно-правового регулювання із компетентними діями митних органів, які спрямовані на забезпечення митної безпеки та захист економічних інтересів країни.

Митний кодекс України є основоположним документом, який регулює весь спектр відносин, пов'язаних із перетином митного кордону України, увезенням, вивезенням і транзитом товарів, оподаткуванням зовнішньоекономічних операцій, контролем за їх виконанням та вжиттям заходів забезпечення митної безпеки. Основні принципи та норми Митного кодексу України спрямовані на створення сприятливих умов для розвитку зовнішньої торгівлі, а також на запобігання порушенням митних правил.

Митний кодекс України містить низку важливих положень, що регулюють митні відносини. Один із ключових аспектів – це встановлення порядку митного контролю, який охоплює перевірку документів, що супроводжують товари, фізичний огляд та оцінку товарів. Такий контроль спрямований на забезпечення дотримання митних правил та запобігання контрабанді, незаконному переміщенню товарів.

Значна увага в Митному кодексі України приділяється визначенню прав та обов'язків учасників зовнішньоекономічної діяльності, які мають змогу оформлювати митні декларації, пред'являти необхідні документи, сплачувати митні платежі та виконувати інші вимоги, встановлені законодавством. Такий підхід сприяє створенню чітких правил для учасників зовнішньої торгівлі та спрощує процедури митного оформлення. Окрім цього, Митний кодекс України передбачає механізми захисту митних прав та інтересів держави. Він встановлює процедури розгляду скарг, апеляційних та інших адміністративних процедур, які дозволяють захищати права учасників зовнішньої торгівлі.

Необхідно зауважити, що ефективність Митного кодексу України залежить від його виконання та реалізації. Для досягнення максимальних результатів у боротьбі з порушеннями митних правил необхідним є поєднання правильного законодавчого підґрунтя з ефективною

діяльністю митних органів, високим рівнем технічного забезпечення та навчанням персоналу.

Митний кодекс України є важливим інструментом, що визначає межі регулювання зовнішньої торгівлі та митної діяльності країни. Його правові норми спрямовані на забезпечення чесності та прозорості в митних операціях, а також на захист економічних інтересів України. Впровадження й виконання його положень відіграють ключову роль у підтримці ефективності митної системи та боротьбі з порушеннями митних правил [8, с. 88]. Так, Митний кодекс України, безумовно, є ключовим документом для регулювання митних відносин. Він є головним законодавчим актом, що визначає порядок і правила митного контролю, обов'язки учасників зовнішньоекономічної діяльності та механізми захисту митних прав. Водночас саме завдяки Митному кодексу України здійснюється запобігання порушенням митних правил, адже він встановлює жорсткі правила для декларування товарів, контролю за їх переміщенням через кордон і відповідальність за порушення митних норм, що сприяє запобіганню контрабанді та незаконному переміщенню товарів. Крім того, Митний кодекс України виступає важливим інструментом захисту економічних інтересів країни та забезпечення митної безпеки, а також встановлює права й обов'язки учасників зовнішньої торгівлі, що спрощує процедури митного оформлення та здійснення митних операцій.

Чимало українських правників вважають, що чинне митне законодавство України потребує реформ і модернізації. Вони вказують на деякі його недоліки, серед яких складність процедур, недостатня прозорість, велика кількість адміністративних бар'єрів для бізнесу та високий рівень корупції в цій сфері. Законодавство часто вимагає уточнення та вдосконалення для того, щоб створити сприятливіші умови для бізнесу й забезпечити більшу прозорість і рівність перед законом. Багато експертів вважають, що спрощення процедур, зменшення бюрократії й підвищення контролю за дотриманням закону в митних питаннях можуть покращити ситуацію та стимулювати розвиток бізнесу в Україні [9, с. 44]. Зокрема, до кола проблемних аспектів ми можемо віднести спрощення митних процедур для підприємств, які здійснюють зовнішньоекономічну діяльність, врегулювання митно-тарифної політики, а також зменшення бюрократичних перешкод у митному оформленні товарів.

Деякі правознавці вважають, що необхідно також змінити систему контролю і нагляду за митними процедурами з метою боротьби з корупцією та запобігання незаконним діям. Створення більш прозорої та ефективної системи моніторингу може сприяти покращенню ситуації в цій сфері. Також науковці активно працюють над

пропозиціями щодо вдосконалення митного законодавства, надаючи рекомендації щодо нових законів і положень, спрямованих на поліпшення умов для бізнесу та забезпечення дотримання закону в митній сфері.

Пропозиції українських правників стосуються вдосконалення механізмів розгляду скарг і спорів, пов'язаних з митними питаннями. Дослідники вважають, що ефективніша система розгляду апеляцій і скарг може забезпечити більшу справедливість та швидше вирішення спірних ситуацій. Крім того, науковці висловлюють думку про необхідність гармонізації українського митного законодавства з міжнародними стандартами, що сприятиме спрощенню процедур зовнішньої торгівлі й зробить український бізнес більш конкурентоспроможним на міжнародному ринку. Це процес, який вимагає комплексного підходу та взаємодії між правознавцями, державними органами і підприємствами з метою досягнення більш ефективної та прозорої системи митного регулювання [10, с. 327].

Висновки

На основі наведених вище думок вітчизняних правознавців нами було зроблено такі висновки щодо правових засад протидії Державною митною службою України порушенням митних правил та місця серед них норм адміністративно-правового регулювання.

Отже, спочатку маємо констатувати, що в Україні дійсно наявна ретельно розроблена система правових актів, спрямованих на запобігання та протидію порушенням митних правил. Вона охоплює конституційні норми, міжнародні угоди та внутрішні законодавчі акти, спрямовані на забезпечення ефективної митної діяльності та боротьбу з незаконними митними діями.

Адміністративно-правовому регулюванню відводиться важливе місце в системі протидії порушенням митних правил. Застосування адміністративно-правових засобів дозволяє ефективно реагувати на порушення митних норм, сприяючи дотриманню встановлених правил та забезпечуючи належний рівень відповідальності.

У зміцненні митного контролю та протидії порушенням митних правил важливу роль відіграє співпраця Державної митної служби України з іншими державними правоохоронними відомствами, а також взаємодія з іншими країнами на основі міжнародних договорів та угод, спрямованих на обмін інформацією та взаємну підтримку в боротьбі з незаконними митними діями.

З урахуванням змін у сучасних умовах торгівлі та економіки важливо постійно оновлювати й удосконалювати законодавство у сфері митної справи, щоб забезпечити ефективну та справедливую систему митного контролю.

Забезпечення відкритості і доступності інформації про митні правила та процедури є ключовим аспектом ефективного митного контролю. Прозорість не лише сприяє дотриманню правил, а й буде довіру до діяльності митних органів.

Ефективне адміністративно-правове регулювання повинно бути спрямоване не лише на покарання порушників, а й на захист прав та інтересів законотворчих суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Забезпечення їх правового захисту є важливим елементом стабільного бізнес-середовища.

Урахування сучасних тенденцій розвитку технологій і використання інноваційних методів контролю може покращити ефективність митних процедур, а застосування електронних систем та аналітичних інструментів сприятиме швидкому виявленню порушень і підвищенню рівня безпеки.

Водночас зауважимо, що для успішного дотримання митних правил важливо надавати працівникам Державної митної служби відповідні знання та навички. Постійний професійний розвиток персоналу є запорукою ефективного функціонування вказаного митного органу.

Список бібліографічних посилань: 1. Палій А. А. *Форми і методи адміністративної діяльності щодо забезпечення митної безпеки в Україні* : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Запоріжжя, 2020. 219 с. 2. Москалець Н. В. *Класифікація різновидів взаємодії конституційного суду України з органами державної влади в забезпеченні прав і свобод людини. Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2015. № 1. URL: <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=807> (дата звернення: 15.02.2024). 3. Баранов С. О. *Попередження адміністративних правопорушень, що посягають на митні відносини* : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07. Київ, 2001. 19 с. 4. *Митна справа* : підручник / за ред. П. І. Лютиков, С. Д. Герчаківський, О. Б. Дем'янюк та ін. Тернопіль : Економічна думка ТНЕУ, 2014. 540 с. 5. Допілка В. О., Павловська І. Б. *Теоретико-правові засади відповідальності за порушення митних правил. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2021. Вип. 67. С. 190–194. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2021.67.37>. 6. Братель С. Г. *Поняття та ознаки адміністративних процедур. Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2014. Т. 2, вип. 1. С. 66–69. 7. Дорофеева Л. М. *Адміністративно-правове регулювання організації та діяльності митних органів в контексті євроінтеграційного вибору України* : дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.07. Ужгород, 2019. 597 с. 8. Калініченко А. І. *Митна безпека як складова національної безпеки України. Право та інновації*. 2015. № 2 (10). С. 14–18. 9. Кормич Б. А. *Митні режими як інститут митного права. Митна справа*. 2013. № 6. С. 86–92. 10. Мацюк В. *Державна фіскальна служба України як суб'єкт захисту економічних інтересів України в районі здійснення операції Об'єднаних*

сил // Захист економічних інтересів України в районах здійснення операції Об'єднаних сил : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (м. Ірпінь, 24 трав. 2019 р.) / за заг. ред. О. П. Рябченко. Ірпінь : НУДФСУ, 2019. С. 326–328.

Надійшла до редколегії 19.02.2024

Прийнята до опублікування 24.03.2024

Bukhariyeva Yu. V. Legal principles of countermeasures against violations of customs rules by the State Customs Service of Ukraine

The article emphasizes that Ukraine really has a carefully developed system of legal acts aimed at preventing and countering violations of customs rules. This includes constitutional norms, international agreements and domestic legislation aimed at ensuring effective customs activities and combating illegal customs activities.

It is noted that administrative and legal regulation has an important place in the system of combating violations of customs rules. The use of administrative and legal means allows to effectively respond to violations of customs regulations, promoting compliance with the established rules and ensuring the appropriate level of responsibility.

It is emphasised that, taking into account changes in modern conditions of trade and economy, it is important to update and improve legislation in the field of customs affairs constantly in order to ensure an effective and fair system of customs control.

It is determined that ensuring openness and availability of information about customs rules and procedures is a key aspect of effective customs control. High transparency contributes not only to compliance with the rules, but also builds trust in the activities of customs authorities.

Attention is focused on the fact that effective administrative and legal regulation should be aimed not only at punishing violators, but also at protecting the rights and interests of law-abiding subjects of foreign economic activity. Ensuring their legal protection is an important element of a stable business environment.

At the same time, it should be noted that in order to comply with customs regulations successfully, it is important to provide employees of the State Customs Service with the appropriate knowledge and skills. Continuous professional development of personnel is a guarantee of effective functioning of the specified customs body.

Key words: legal principles, opposition, violation of customs rules, State Customs Service of Ukraine.

